

**NA PRAUŠKO  
SMO  
OJDLI V  
SLOVENIJO  
STR. 5**

**NAJ SE NE  
POZABI  
STR. 6**

# Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 3. novembra 2005 ☼ Leto XV, št. 31, cena: 50 Ft

Gornji Senik, 29. oktober 1990 – Monošter, 28. oktober 2005

## KLJUB RAZVOJU S POLOŽAJEM NE MOREMO BITI ZADOVOLJNI

»Čprav se je med zamejski-  
mi slovenskimi skupnostmi  
v zadnjih petnajstih letih  
prav porabska skupnost,  
ki je bila v največjem za-  
ostanku, razvijala najbolj  
intenzivno, z njenim polo-  
žajem ne moremo biti za-  
dovoljni«, je ob 15. obletnici  
ustanovitve Zveze Slovencev  
na Madžarskem ugotavljal  
generalni konzul Republike  
Slovenije v Monoštru *Marko  
Sotlar*. Slavnostne seje so  
se udeležili še veleposlanik  
Republike Slovenije v Budim-  
pešti *Andrej Gerenčer*, pred-  
stavnik Ministrstva za kulturo  
*dr. Janez Dular*, poslanec  
madžarskega parlamenta  
*Zsolt Németh*, predstavnik  
Javnega sklada za kulturno  
dejavnost *Vojko Stopar*, pred-  
stavnica Urada za Slovence v  
zamejstvu in po svetu *Andreja  
Šimenc* ter predstavnik  
Skupščine Železne županije  
*Árpád Zsámboki*.

»Minilo je 15 let, odkar smo  
v deževnem vremenu na  
Gornjem Seniku ustanovili  
našo organizacijo. Dali smo  
ji ime Zveza Slovencev na  
Madžarskem. Naša narod-  
nostna skupnost je dobila  
lastno krovno povezovalno  
organizacijo. To smo nare-  
dili, ko je val demokratičnih  
sprememb zajel Madžarsko.  
Slednja je po svobodnih vo-  
litvah leta 1990 in z vstopom  
v Svet Evrope začela izboljše-  
vati svoj odnos do manjšin.



Del udeležencev slavnostne seje ob 15. obletnici Zveze Slovencev na Madžarskem

Takrat smo na Gornjem  
Seniku govorili o zgodovins-  
kih dejanjih...« je začel svoj  
uvodni nagovor *Jože Hirnök*,  
predsednik Zveze Slovencev  
na Madžarskem. Naštel je tudi  
njene najpomembnejše dejavn-  
nosti. Med njimi so: izdajanje  
časopisa *Porabje*, založniška  
in kulturna dejavnost, od-  
prtje Slovenskega kulturnega  
in informativnega centra, ...  
Predsednik je v svojem govoru  
opomnil še na neizpolnjene  
naloge Republike Madžarske.  
Izhajajo iz sporazuma o za-  
ščiti manjšin, ki sta ga Slove-  
nija in Madžarska podpisali  
leta 1993. Na to je opozoril  
tudi generalni konzul Mar-



Slavnostni govornik *Jože Hirnök*

ko Sotlar. Ob ugotovitvi, da  
imajo Porabski Slovenci sicer  
visoko raven pravne zaščite  
na Madžarskem, je naštel ne-

rešene probleme. Med njimi  
sta financiranje šolstva in ne-  
zadovoljiv položaj slovenščine  
v javni rabi (dvojezični napisi,

dvojezično poslovanje, dvoje-  
zični dokumenti).

Tudi *dr. Janez Dular* je opo-  
zoril na protislovnost seda-  
njega položaja manjšine. Če  
trenutne razmere primerja-  
mo s tistimi izpred desetletja  
in pol (ali celo z razmerami  
leta 1984, ko je bil *dr. Dular*  
kot član mednarodne razis-  
kovalne skupine v *Porabju*),  
opazamo napredek le na ne-  
katerih področjih. Na drugih  
področjih napredka skoraj-  
da ni ali pa so se razmere  
poslabšale. Zaskrbljujoč je  
gospodarski položaj *Porab-  
ja*. Tudi s prisotnostjo slo-  
venščine v porabskih šolah,  
cerkvah in verskem življenju  
ne moremo biti zadovoljni, je  
povedal *dr. Dular*.

Gre torej za probleme in nalo-  
ge, ki jih morata obe slovenski  
organizaciji na Madžarskem  
reševati skupaj. V nasprot-  
nem primeru se namreč lah-  
ko zgodi, da čez nekaj časa  
ne bo nikogar, ki bi mu lahko  
priredili podobne obletnice.  
Ob 15. obletnici Zveze so na-  
stopili mali folkloristi šte-  
vanovske osnovne šole ter  
združena dramska skupina  
SKD Cerovlje-Mavhinje, SKD  
Igor Gruden in SKD Tabor  
iz Opčin v Italiji z uprizorit-  
vijo Shakespearejeve *Kresne  
noči*. Prireditev se je končala  
s filmom o delu Zveze, ki ga je  
pripravilo uredništvo Sloven-  
skih utrinkov.

**M. Sukič**

## POSVET O SLOVENCIH NA HRVAŠKEM

Posvet Etnološka dediščina in kulturna podoba Slovencev na Hrvaškem s strokovno ekskurzijo je potekal 6. in 7. oktobra, organizirali so ga Slovensko etnološko društvo, Svet slovenske nacionalne

zbornika s posveta o štajerskih Slovencih.

Strokovna ekskurzija nas je vodila v deželo »Petra Klepca«, v obmejno območje Hrvaške in Slovenije. V Prezidu, v prvi vasi na hrvaški strani, smo si

njenih in obnovljenih velikih in bogatih hiš iz sredine 19. stoletja. Po ogledu hiše in vasi smo nadaljevali pot do sosednje vasi Zamost, kjer smo si ogledali mlin in žago na potoku Gerovščica. Zadnja postaja je bila v Delnicah, v upravnem središču Gorskega Kotarja, ki je bilo v 16. stoletju zaradi turških vpadov popolnoma opustelo. Po obisku kmečke hiše z izvorno opremo »kuće Rački« smo se odpeljali v Zagreb, kjer so nas že čakali naši soorganizatorji v Slovenskem domu, ki daje prostor razno-terim strokovnim in drugim programom tam živčih Slovencev. Na posvetu so strokovnjaki iz Slovenije in Hrvaške z različnih znanstvenih področij (etnologija, zgodovina, antropologija, jezikoslovje, arhitektura ipd.), kakor tudi ljubitelji in poznavalci obravnavali etnološko dediščino in kulturno podobo Slovencev na Hrvaškem nekoč in danes. Po uvodnem referatu o slovenstvu na Hrvaškem od nekdanj do danes so sledili referati o samoorganiziranosti Slovencev na Hrvaškem nekdanj in danes; o Slovencih na Reki; o dvajsetletnem delovanju »Bazovice« na Reki; o Slovenskem kulturnem društvu »Istra« v Pulju; o delovanju Slovenskega kulturnega društva »Triglav« Split; o posvetovanjih Slovenskega etnološkega društva in Hrvaškega etnografskega društva med leti 1981-1991 in o številnih drugih vprašanih življenja Slovencev na Hrvaškem.

Popoldanski del posveta je bil zelo heterogen. Referati so obravnavali slovenske izobražence na Hrvaškem v različnih časovnih obdobjih; manj znano podobo ustvarjalnosti Zofke Kveder v hrvaškem kulturnem življenju in tamkajšnji odnos do nje; narečno poezijo Zlatka Pochobradskega; zgodbo družine Čop iz hrvaške vasi Plešče v čabranski dolini;

ogledali obnovljeno kmečko hišo »Kuća Vesel«. Vožnjo smo nadaljevali iz Prezida čez Kozji vrh, preko Parga ter preko južne meje porečja reke Ljubljanice v čabransko dolino, do mesteca Čabar. Čabar je bil v 17. in večino 18. stoletja eno izmed najpomembnejših železarskih središč na tem delu



Udeleženci posveta v Slovenskem domu v Zagrebu

manjšine Mesta Zagreb in Slovenski dom s finančno podporo Ministrstva za kulturo R Slovenije. S tem dogodkom je Slovensko etnološko društvo zaključilo vrsto petih posvetov v sodelovanju z zamejskimi društvi in ustanovami v Italiji (2001), v Porabju na Madžarskem (2002), na Ko-



Ogled »kuće« v Rački (posnetka: Alenka Čas)

roškem v Avstriji (2003), na Štajerskem v Avstriji (2004) in letos na Hrvaškem. Prispevki prvih treh posvetovanj so objavljeni v zborniku s pomembnim naslovom »Odstrta dediščina: Etnološko delo in muzejske zbirke Slovencev v Italiji, na Madžarskem in v Avstriji« (2003). Še v letošnjem letu pričakujemo izid

Hrvaške, sedaj je upravno središče občine ter obenem najmanjše mesto na Hrvaškem. Po ogledu muzejske zbirke v dvorcu Zrinskih ter po ogledu mesteca smo nadaljevali pot po ozki dolini in soteski mejne reke Čabranke do Plešč. V Pleščah smo si ogledali »Palčevo hišo«, eno izmed redkih z originalno opremo ohr-

Pripovedi iz Muzeja Murska Sobota

### Portret barona Pavla Szapáryja

Skur vsikši v Soboti vej, ka so soboški grad vküper z varašom Sobota pa z dosta zemle kouli njega inda meli **grofove Szapáryji**.

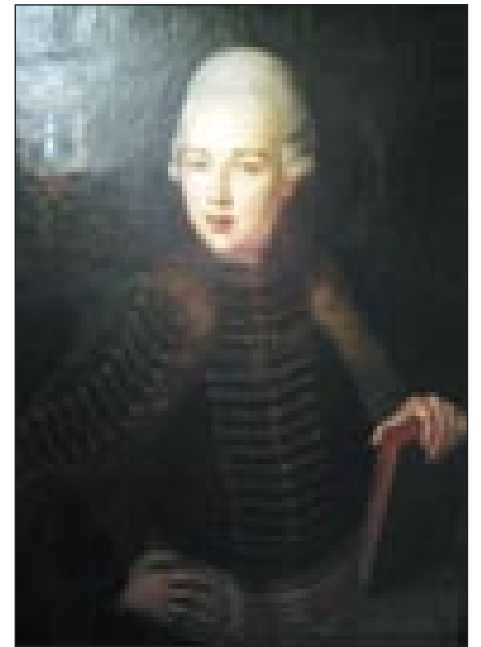
Tou je bila trno velka žlata velki lidi. Soboto z vsejm kouli nje je **küpo leta 1687 Peter Szapáry**.

V Muzeji Murska Sobota se leko vidi njegva sabla tö, napravljena **1676**. leta. S Szapáryji je prišla v Soboto visika aristokracija, stera se je sükala po cejlj Evropi pa eške

zvün Evrope tö. Med velikimi možakarami té žlate je **Pavel Szapáry** tö. Slika toga **barona** nas gleda v edni od sob muzeja. Ne vej se, sto ga je nasliko, vej pa se, ka je nepoznati slikar tou naredo davnoga leta **1772**, osemdesetpet lejt po tistom, gda so njegvi predniki gratali gazde v Soboti. Med Szapáryji je bilou dosta včenih pa čednih lidi. Delali so v diplomaciji, takšna verstva kak Sobota so mejli po cejli monarhiji. V diplomaciji je biu slejden od žlate tö, ka je eške biu vert v Soboti.

**Ladislav Szapáry** je leta **1931** pred vüzmom slejdnjo

pout spau v gradi, gde je eške gnesden sabla njegvoga prednika Petra in se odselo. Malo po tistom je Občina Murska



Sobota na licitaciji doj küpila grad. Po 244. lejtaj so Szapáryji več nej bili najbolje prejdni v krajini. Kak dosta drugi grofovski rodbin v našoj krajini, njihovo menje guči, ka so mogli biti po rodi iz Slovaške ali kakše druge krajine, gde živejo **Slavi**. Ranč tak kak **Banfiji**, ka so nej nika drugo kak **Baniči**. Vougri so v tisti časaj pa eške nej dugo nazaj dosta rejči vöobrnouli za svoje, ranč tak je z velikimi **hrvačkimi Zrinskimi**, ka ji držijo za svoje **Zrinyije**.

**Miki Roš**

družino Černelič v Zagrebu od začetka 20. stoletja do danes; poti »kupinarjev« iz Renkovec v Međimurje; slovensko kulturno dediščino na Reki - pokopališko arhitekturo ter prispevek slovenskih gradbenikov v izgradnji Karlovca. Posvet smo zaključili z razpravo. Posvet s svojo vsebinsko pestrostjo na eni strani razpira možnost primerjav, ugotav-

ljanje podobnih in različnih izhodišč pri obravnavi etnološkega dela Slovencev v zamejstvu, na drugi strani pa kliče po nadaljevanju etnoloških in drugih raziskav obmejne problematike. Živahna razprava, vzpostavitev stikov med različnimi strokovnjaki, domačini, poznavalci in ljubitelji obetajo še veliko skupnih srečanj v prihodnje.

**KMH**

Cerkveni spomeniki v Prekmurju

## Cankova, župnijska cerkev sv. Jožefa

Cankova ma čestitljivo starost in tau se joj po ništernij lepau zazidaniž ižaj tū pozna. Jako stara je Cankova, ka se že rano, tam v 14. stoletji v pis-maj zanimivo imenüvle kak *Mrzel stüdenec* (leta 1366: *villa seu possessio Kelten-prun siue Hydeg-huth iuxta fluu-uium Olsnich/vas na območju »mrzloga stüden-ca«, Hidegküt ob potoku Jelsnica*).

V toj vesi pri »mrz-lom stüdenca« so že rano gor postavili cerkvico. Ešče pred letom 1718, gda so zazidali kapelico sv. Jožefa, štero so te grofje Nádasdyji kak patroni leta 1736 dali prvokrat povekšati. 1754 je gratala cerkev farna, záto so te pod grofom

Leopoldom Nádasdyjem polepšali cerkev. Predstavlamó si leko, ka je to bila nej preveč velka ednoladijska cerkev, s prezbiterijom, vseküper pa je moglo biti naštimano na baročno slogovno štimo.

Vmного kasnej, za časa vélkoga cankovskega župnika, pa trno delovnega nabožnoga pisatela Jožefa Borovnjaka (1826-1909), so v Grazi bili leta 1896 od arhitektov Sprangera in Muhra napravleni novi plani za cerkev. Jedro starejše baročne cerkvice se ešče gnes skrivle v zidovji zahodnoga zvonika (törma) pa v ladijskij stenaj tū. Cerkev so te v lejtaj 1898-1900 vönaredili po tistoga časa razširjenoj psevdobaročnoj štími tak, ka ma gnesden v talnómi risi formo latinskoga križa; pravimo, ka ide za podolgovati ednoladijski (egyhajós) prostor s štírimi pesevdobaročnimi velbanimi ednotami in pred oltarnim predelom razširjenim s pre-

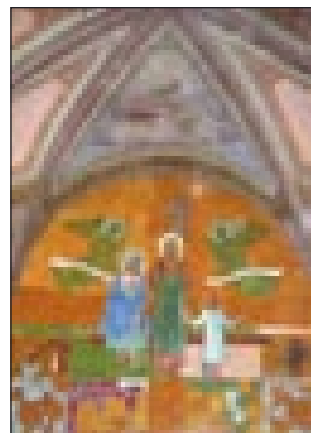
čno ladjo. Tak po baročnij zgleđaj so lepau napravlena stranska okna, ta štíma pa se najbolje kaže najviše na zvoniki, zaključenómi z baročno kapo. Mislímó tū, ka je te župnik Borovnjak dau pri slikari Franci Horvati napravti kej-

nik Andrej Zrim, trno lejpa. Velbe pa krasi historistična dekorativna poslikava, da pa ma ta tū svoj pomen, ka drži simbole štírih evangelistov. Historistično opremo je videti v obej stranskih kapelaj; tak je gnesden v severnoj *Jožefov*



Trg s farno cerkvijo in spomenikom Avgustu Pavlu na desnom (foto: Janez Balažic)

*Sv. Družine* (1908), štéri ma gnes mesto na severnoj steni. Cerkev so v našóm časi ešče večkrat polepšavali. To se je godilo v lejtaj 1967-69 po načrti mariborskoga arhitekta Zazule, 1991 pa so obnovili pročelje (homlokzat) in zvo-



*Sveta Družina, freska Staneta Kregara iz leta 1970 (foto: Branko Vnuk)*

nik. Notrina cerkve je gnesden sčista na novo zriktana. Tak mó pravli, ka je nouva oprema pa kamniti tlak, šteroga je dau vö napravti zdajšnji žup-

oltar, v južnoj pa oltar *Srca Jezušovoga*. Na oltarnoj, vzhodnoj steni je leta 1970 mesto dobila freska *Sveta družina*, delo slavnoga slavskoga slikara Staneta Kregara (1905-1973). Tak je v sredini naslikani patron cerkve sv. Jožef delavec, na njegvi levi je mali Jezušek, na desni pa Marija; zgoraj sta z vsakše strani po eden angel, ka držita napisa: *VARUH SINU BOŽJEGA* in *VZOR DELAVCEV*. Kregar je napravó tū osnutke za slikana okna, vitražje, štéri kažejo simbolno zanimivo kompozicijo s *sv. Duhom*, pa *Cirila in Metoda*, blaženoga *Slomška*, *Marijo Goreti* in *sv. Maksimiljana*. Cankovska cerkev stoji na velkom, trno lepau zriktanóm trgi, štéri davle závetje doprsnómi kipi, postavljenómi v diko vélkoga cankovskega rojaka, pa porabskómi človeki tū poznanoga dr. Avgusta Pavla (1886-1946).

Janez Balažic

Rudi: Soboški park

## BOG VAM PLATI GEZEROKRAT!

Kjer je Rudi (Ringbauer), tam ni nikoli dolgčas, pa če je med zbranimi kdo še tako zadrtega duha ali ponesrečenega dneva. In kdo je ta, leta 1931 v Murski Soboti rojeni gospod? (Če bo po naključju to prebral, že slišim, kaj mi bo povedal: »Ti že dan gospoda!«). Torej, v Soboti rojeni Rudi se je po končani osnovni šoli znašel v svakovi ključavničarski delavnici, nato maturiral na Tehniški srednji šoli v Ljubljani in leta 1965 diplomiral na Pravni fakulteti. Kot urednik in pisec satir v študentskem listu *Bruc* (če se prav spomnim, je bil poleg tudi, ko je na naslovnici pisalo: *Proti vótri nemre scati, bos pa v trnje ne brsati!*) je bil žrtev političnega preganjanja takratnega režima zaradi kritičnih in satiričnih prispevkov na račun *Voditelja* in družbenega sistema. Leta 1965 je prišel na Ptuj, kjer je služboval pretežno kot sodnik do upokojitve leta 1991.

Rudi prihaja na domala vse kulturne dogodke v Soboti, in če ga slučajno ni, se sprašujemo, ali ni morda bolan? Sicer pa je tudi avtor treh knjig aforizmov: *Božje resnice*, *Preproste resnice* in *Gole resnice*. In prepričan sem, da v rokavu »skriva« še kakšno »resnico.«

Zdaj, no, ne čisto zdaj ampak ob nedavnem Slovenskem slavističnem kongresu v Lendavi je Podjetje za promocijo kulture Franc-Franc v sodelovanju s Slavističnim društvom Prekmurja in Prlekije izdalo



zgoščenko, na kateri Rudi ob spremljavi cimbalista Andija Sobočana in violinistke Zore Vrečič poje madžarske »halgatoje«. Rudi na zgoščenki najprej, v pripovedi v prekmurskem narečju pojasni, kaj ga je vzpodbudilo za prevajanje »halgatoj«: »Upam si reči, da je bil poglavitni vzrok ta, da so me v študentskih letih obkrožali kolegi, ki so bili večinoma veliko mlajši od mene ... V tistih nepozabnih časih sem se ničkolikokrat znašel v njihovi družbi, tudi ob kozarcih rujnega vinca. Po popitih dveh, treh kozarcih so se v mojo prekipevajočo dušo prikradle številne pesmi, med njimi tudi »halgati«... Da bi prijatelji vedeli, o čem pojem, da bi jim vsaj kolikor toliko približal izredno bogato vsebino slednjih in da bi mi morda sčasoma še sami pritegnili, sem tipaje začel s prevajanjem. Pri tem sem se oprl na naše prekmursko narečje, ki premore glasove ü, ö in še celo vrsto drugih, ki so v madžarskih besedah zelo pogosti, tako da je bilo zategadelj prevajanje nekoliko lažje... Naj za tiste, ki jezika sosedov ne poznajo, poskušam pojasniti še, kaj pravzaprav pomeni beseda halgato. To so ljudske in umetne pesmi, ki niso namenjene plesu, marveč so le za poslušanje.«

Na spremljevalnem listu – od tam so »moje informacije« – je tudi kratek, zelo doživeto napisan tekst književnika Ferija Lainščka (ki Rudija imenuje za svojega drugega očeta). Natisnjeni so tudi prevodi »halgatoj«, denimo Spominčice (Kéknefelejs); Le kot en dan nam je svet (Csak egy nap a világ); Soboški park (Akácós út) – skupaj Rudi za/poje sedem pesmi; uvodoma pojasni nastanek prevodov in se na koncu zahvali: »Bog vam plati gezerokrat!«

eR



## OD SLOVENIJE...

### Manjšinski status za Žide na Madžarskem?

Nekateri posamezniki, pripadniki judovske skupnosti na Madžarskem, želijo doseči, da bi madžarski parlament – ob že priznanih 13 manjšinah – priznal za manjšino tudi židovsko skupnost. Po njihovem mnenju živi na Madžarskem vsaj sto tisoč prebivalcev z judovsko kulturno tradicijo. S pridobitvijo manjšinskega statusa želijo doseči, da bi svojo židovsko identiteto lahko ohranili tudi tisti, ki niso posebno verni, oziroma se ne vežejo na židovske verske skupnosti. To vprašanje se je pojavilo tudi leta 1993, pred sprejetjem manjšinskega zakona na Madžarskem, toda voditelji takratnih židovskih organizacij, predvsem verskih, so pobudo zavrnilo, češ da bi večinsko prebivalstvo v tem videlo izzivanje in bi se okrepil antisemitizem. Predpogoj za pridobitev manjšinskega statusa je tisoč podpisov takih oseb, ki se štejejo k judovski skupnosti in so to pripravljene potrditi s svojimi podatki in lastnoročnim podpisom na uradnem seznamu, ki ga overi Državna volilna komisija.

### Podpora Ministrstva za informatiko

Na podlagi pogodbe med Narodnostnim kolegijem za informatiko in Ministrstvom za informatiko je omenjeno ministrstvo za izboljšanje tehnične baze manjšinskih uredništev razpisalo natečaj, na katerem je uredništvo Porabja dobilo 1,5 milijona forintov. Vsota je namenjena nabavi računalnika, fotoaparata ter fotokopirnega stroja oziroma postavitvi lastne spletne strani časopisa.

### Ob koncu leta bodo zaprli tovarno Falco

12. oktobra je monostrski obrat lesno-predelovalne tovarne Falco odpustil 52 delavcev, obenem pa tudi najavil, da bo menedžment tovarne s sedežem v Szombathelyu ob koncu leta zaprl tovarno.



Feri Lainšček

## SRMAČKI MOŠKI

Nete vörvali, keuko moški poznam, šteri mislijo, ka ženske delajo z njimi neka lagvoga. Edni so videti kak deca, štera si neščejo mujvati zobé, pa si tou zavolo mame morajo. Drugi so tak kak šofejri, šteri so preneglo pelali po varaši, zdaj pa se jim štraf vidi previsoki, pa nikak ne morejo razmiti, kak tou ka so nej meli sreče. Tretji so kak vojni invalidi, šteri so prepričani, ka jim država nej je zavalna, pa ka jij je pistila na cedili. Štrti pa se delajo, kak ka so arestantke, šteri do po krivom sojeni do smrti ostali v vauzi...

Nevola je v tom, ka moški, gda o toum pripovedavlejo, tak ščejo, ka z njimi držiš. Šče najboukše skous prideš, če tüdi ti povejš kakši svoj problem, šteri pokaže, ka si sam doma šče na slabšom. Strašno pa je, če na takšo gledanje nej si pripravljene ali pa kaj prouti gučiš. Od toga takši moški gratajo strašno živčni. S tejm pajdašon pa je bilou šče slabše. Nej sam ma mogo prav dati, zato ka je meo, po mojom mišljenji, rejsan takšo žensko, ka smo ma bili vsi navoščeni. Išlo mi je na živce, ka se je vseeno skous žalivo pa si zmišlavo norosti. Zavolo toga ob njem nikdar nejsam šinfo svoje žene. Gvüšno je mislo, ka lažem.

»Cejli keden sam bijo v Pešti,« mi je te ednouk pravo. »Cejli tovornjak krispanov sam pelo na plac odavat pa sam tüdik vse oudo,« se je povalo. »Samo če ti povejm, ka človek tam vse doživé, mi ranč ne boš vörvo,« mi je te namigno pa je tiu grato. »Kak ti ne bi vörvo,« sam pravo. »Pešta je strašno velka, takšo pa ovakšo se leko tam najde.«

»O poslušaj,« me je zgrabo. »Prišo je v srejdo, tak nikak v desetoj vöri, ta k meni en velki gospoud. Profesor, doktor, ka pa vej, mogouče tüdik minister, vido sam ga že na televiziji. Pa je té možak eno cejlo vöro tam prebejro krispane. Zdigno je enoga pa je zdigno drugoga, pa ga je gledlo, pa ga je pa dol djou, pa je zmigavo, pa je zdijavo. 'Iščem rejsan najlepšoga,' mi je pravo. 'Vsi so tuj najlepši, vej sam jij pa že doma vö prebrou,' sam ma razlago pa ga prepričavo. Tak ka sva te na konci vküper enoga vöprebrala, šteri je bijo rejsan pravi. Med tejm pa sam tüdik zvedo, ka ga je po krispan poslala žena, štera je rejsan ščela dobiti najlepši krispan v cejloj Pešti...«

»Aja!?« sam zavzdijno, gda sam gor prišo, ka mi šče pa povedati.

»Ja,« me je zgrabo moj pajdaš. »Samo, ne boš mi vörvo. Drugi den, že zazrankoma, je té gospoud, profesor, doktor, mogouče tüdik minister, prišo s krispanom nazaj...«

»A, ne guči?« sam pravo. »Žena je nej bila zadovolna z njim?« sam ugano.

»Ja,« je zavzdijno pajdaš. »Vej pa ne morem razmeti, pa tüdik ne vej, ka bi ta vaša gospa te sploj rada?« sam ga tolažo, zatou ka je bijo rejsan v skrbej. »Ka pa, če bi prišla vaša gospa sama se k meni, pa bi si vöprebrala?« sam ma probo pomagati. Ali, gospoud je samo skupavo pa se neka časa prestapo, te pa je iz žepke vöpotegno paper, na šteroga ma je tista vipera, vej pa ne boš vörvo, namalala, kakši krispan naj prinesé.«

»Namalala?« sam zazijo. »Kak pa je te namalala, vej pa vsakši norc vej, kakši je krispan?«

»Moram ti tou pokazati,« je skumigno pajdaš, pa je iz žepke

## SENIČKI LJUDSKI PEVCI NA DRŽAVNOM SREČANJI V SLOVENIJI

S pomočtjavu Slovenske zveze dela osem odrasli kulturni skupin, zdaj že pet mlašeči pa ena mladinska na gimnaziji. Vekši tau skupin je večkrat sodelovalo na revijah v Sloveniji, stero organizira Javni sklad R Slovenije za kulturne dejavnosti. Zatau se posaba leko za(h)valimo Javnimi skladi R Slovenije za kulturne dejavnosti Območni izpostavi v Murski Soboti, ka porabske kulturne skupine tü dobimo možnost za sodelovanje. Na revijah smo skur vsakšo leto bili na lutkovno-gledališkem področji z gorejnjoseničko lutkovno skupino pa gledališko držino Nindrik-indrik. Obadve skupini sta večkrat leko gora staupile na medobčinski revijah tü, gnauk pa na najvišejšnji stopnji, na državnem srečanju lutkarjev oz. gledališčnikov. Žau, letos sta obadve skupini dola ostanile, ka ste se nikak nej mogle redno pripraviti. Na letošnji revijah sta bile samo dve skupini iz Porabja, števanovska gledališka skupina Veseli pajdaši v Murski Soboti pa gorejnjosenički ljudski pevci v Šalovci, zakoj se njim lepau za(h)valimo. Na najvejšo veseldje vsej nas so gorejnjosenički pevci tadale prišli na medobčinsko srečanje v Črenšovce v Prekmurji, na sterom ji je mag. Igor Cvetko vöodebro

med pevci med najbaugše skupine. In tau tak, ka so tisti zadvečerek meli že nastop z MePZ Avgust Pavel v Murski Soboti. Kak so doj spopejvali, je ljudske pevce Laci Nemeš s kombijom odpelo kak oblisk na revijo v Črenšovce. Zdaj so pa pozvani na državno srečanje pevcev ljudski pesmi in goslarov. Na Državnem srečanju gora staupi 13 skupin z domanjimi pesmimi, stere so vöodabrali na šestih medobmočnih srečanjih pevcev pa goslarov po cejloj Sloveniji. Ponosni smo, ka do gorejnjosenički pevci iz Slovenskoga Porabja z Vogrskoga tü med njimi. Ančika Ropoš, Margita Gyéček, Jože Gyéček, Pišta Bajzek, Laci Bajzek pa Žolt Bajzek pod vodstvom Vere Gašpar do leko spejvali dve seničke pesmi z naslovom *Oče meo je tri sine* pa *Dragi Jezuš, zaročnik nebeški*.

Srečanje bau 5. novembra večer na Šmartnom na Pohorji. Ob tej priliki tü čestitam vsem pevcom pa sami mentorici Veri Gašpar tü. Nej pa pozableno, ka so vsi pevci dugoletni pevci MePZ Avgust Pavel. Želimo njim, naj ške dugo majo takšno radost, volo do spejvanja, naj ške zadobijo dosti takšni lejpi uspehov tak doma kak v Sloveniji.

**Klara Fodor**

privlejško zmožgeni paper pa ga razgrno. Na njem je bijo z zeleno farbo namalani krispan. Takši, kakšoga namalajo deca v prvom klasi. Vse veje je meo lepou gnake pa iglice tüdik.

»No, ka praviš?« me je pogledno pajdaš.

Stisno sam zobé pa sam bijo raj tiu. Razmo sam, ka mi je šče s tejm pokazati. Meo je zdaj pri sebi paper, s šterim de mi leko šče dugo majüto pred nousom, pa mi razlago, ka vse ženske delajo z moškimi.

## NA PRAUŠKO SMO OJDLI V SLOVENIJO

15. oktobra na samo Trejzovo je sakalauvska manjšinska samouprava telko lidi vtjüpspravila, ka se je eden velko autobus napuno. Z velkim veseljom smo šli vsi. Najbole zato, ka smo dostavse vidli, ešče bole pa zato, ka smo Marijo, našo nebeško mater častili. Oktobra mejseca njau častimo kak kralico svetoga rožnoga venca, vsakši den molimo v našoj maloj kapejli rožni vejnec.

V sedmoj vöri je prišo autobus po nas, na Gorenjom Seniki smo goravzeli našoga župnika. Za začetek smo spepejali »Je angel gospodov oznanil Mariji«, po tistim smo molili rožni vejnec (pri vsakši stejni smo popejvali eno Marijino pesem), steroga smo goraldüvali za mer po cejlom svejti, za odpüščanje grejov, za betežnike. Paut je duga bila, zatok smo dosti časa meli moliti pa popejvati.

Najoprvin smo se stavili v Celju, gde nas je že čako župnik pa nam ponüdo kupico slivove palinke. Potejm smo šli v cerkev Svetoga Jožefa, stera je trno lejpa ino čista, ka se vse bliščeče. Vcuj k cerkvi je zozidani eden dom, tam so gnauksvejta bili lazaristi (lazarénusok). Daum so večkrat povečali, po drugi bojni so ga vkraj vzeli od lazaristov pa so ga samo 1990. leta dobili nazaj. 1993. leta so ga začnili vred dejvati, 1995. leta je daum daubo gnešnjo podobo. V tom daumi je duhovno-prosvetni center sv. Jožefa, kama leko de vsakši, ki ma kakšne težave. Tam se sreča z lidami ino z Bogom i se pomiri v srci.

Naša paut je tadala pelala v Petrovče, gde smo poglednili cerkev, stera je posvečena Kralici svetoga rožnoga venca. Na tom mestu je že kauli 1200 stala cerkev, stera je bila večkrat obnovljena pa povekšana. Tau romarsko cerkev je rimski oča Janez Pavel II. 1993. leta za baziliko postavil. Na prejd-njom oltari stoji Mati Boža pa svojega sineka na rokaj drži. O

tom kipi nam je eno trno lejpo legendo pripovejdo prejdjen cerkveni kotrig. Zgodilo se je v tistom cajti, gda so Törki kralüvali v Evropi. Eden mladenc,



*Prauško v Slovenijo je organizila sakalovska slovenska samouprava*

ki je bijo rojen z grofovske familije (bijo je slejden koren), je išo v tau cerkev, pa je obečo



*Petrovska mati božja*

Mariji, ka se on nigdar nede ženo pa čistaučo je tö oblübo. Dapa Baug je ovak zračuno pa ga je na probo djau. Spozno je čer ednoga bogatoga Törka. Tak go je polübo, ka si je nej mogo pomagati. Za ženo go je nej mogo vzeti, ka je oblübo emo. Nika drugo nej ostalo nazaj, v Rim je išo z dejklov vred pa je proso Svetoga oča, na ga od oblübe odveže. Njegva prošnja je poslünjena bila. Gda sta domau prišla, sta v cerkev šla, ka bi Mariji hvalo dala. On

je k njej stau pa je prstenek sto Mariji s prsta potegniti, ka bi ga dau svoji lübi. Pa ka se je zgodilo? Marija je dva prsta zaprla pa je prstane tam osto. S

tejm je Marija pokazala, ka će se je mladenc njej obečo, naj njeni ostane. Ka sta si mogla?

Mlada dekla je prej išla v klaušter za apatico, on je pa 83 lejt starosti zadaubo in je bijo velki častiteu bože Matere.

Našo tretjo postajališče je bilau na Gori Oljki. Na 733 metrov visko smo se pelali po serpentinaj. Z en kraj je visiki brejg bijo, z drugi kraj pa takšna globočina, če je človek doli gleda, se ma je vrtilo. Bus

je li tak stonjo tavö po brgej. Župnik so nam prauto prišli z avtonom, bodjali so se, ka nemo mogli tavö. Takšno lejpo cerkev smo najšli na ti-

stom velkom brejgi, ka smo se vsi čüdivali. Cerkev je posvečena Svetomi Križi. Okoli 1300. leta so že tau goro imenüvali za Križno goro, okauli 1650 je tam že stau križ Odršenika, od 1753 leta naprej je pa bila na tistom mestu lesena kapejla. 1754. leta je gospaud, steroga je bila ta zemla, podpiso kontraktuš z Malteškimi vitezi (Máltai Lovagrend), pa njim je en tau svoje zemle prejkdau. Cerkev se je zidala od 1754 do 1757. leta v baročnem stilu, ranč tak kak varaška cerkev. Večkrat so jo obnovili, ešče zdaj tö delajo na njej, törme obnavlajo, stera sta 38 mejtrov viska.

Preveč je lejpi prejdjen (glavni) oltar, na sterom je rokokotabernakulum s staulom, okoli steroga sedi Jezuš z dvanajestimi vučeniki pri slejdnoj večerji. Visko pod plafaunom je velki križ pod njim pa kip (szobor) Žalostne Matere Božje. Tak so vönaredjeni kipi kak če bi živali. Steri človek tak iz srca gleda pa si misli, ka se je prej dvej gezero lejt vse godilo, ma mrzaz po tejl lejče, steri je samo pogledne pa tadala dé, tisti je nej prauškar, tisti je samo turist.

Tam na Gori Oljki je naš župnik Ferenc Merkli sveto mešo slüžo. Bilo nas je dosti, ki smo Jezušovo tejl k sebi vzeli, tau je bijo najvekši blagoslov tega dneva. Cajt je brž odišo. Domau po pauti smo vörno molili in spejvali, s tem smo Baugi hvalo dali, ka smo takšni lejpi den zadobili in doživeli. Lejpa hvala župniki pa slovenskoj samoupravi.

*Ema Sukič*

### RADIO MONOŠTER

UKV (FM) 106,6 Mhz

Od pondejlka do sobote

od 16. do 17. vöre,

v nedelo

od 12. do 14. vöre.

## ... DO MADŽARSKE

### Drnovšek razburil Srbe

Predsednik republike Janez Drnovšek je z izjavo, da je samostojnost za Kosovo edina realna možnost, poskrbel za zaplet v odnosih med Slovenijo ter Srbijo in Črno goro. Uradni Beograd se je odzval ostro. Predsednik SČG Svetozar Marović je odpovedal za 2. november načrtovan Drnovškov obisk v Beogradu, zunanje ministrstvo pa je izročilo protestno noto slovenski odpravnicu poslov Jadranki Šturm Kocjan. Drnovškov svetovalec Ivo Vajgl, ki je v Beogradu in Prištini predstavil predsednikov načrt za Kosovo, je poudaril, da ta v njem obravnava le vprašanja, o katerih se bodo šele pogajali. S svojim predlogom za rešitev vprašanja statusa Kosova, ki temelji na devetih izhodiščih, je Drnovšek v pismu seznanil tudi predsednike držav kontaktne skupine za Kosovo, generalnega sekretarja ZN Kofija Annana in predsednika Evropske komisije Joseja Manuela Barrosa. V načrtu Drnovšek predlaga, da bi Kosovo svojo mednarodno pravno subjektiviteto pridobilo predvidoma v petih letih, če bo mednarodna skupnost ugotovila, da so izpolnjeni temeljni demokratični standardi in zagotovljeno mirno sobivanje med pripadniki različnih narodnih skupin. Do takrat naj bi na Kosovu ostale tudi mednarodne sile, predvidoma v zmanjšanem obsegu.

### Podpredsednik britanske vlade v Ljubljani

Velika Britanija je odločena narediti vse, da bi bil dogovor o naslednji finančni perspektivi Evropske unije dosežen še v času njenega predsedovanja uniji, je po srečanju s slovenskim premierom Janezom Janšo v Ljubljani povedal podpredsednik britanske vlade John Prescott. Slovenski premier Janša je britanskemu sogovorniku pojasnil, zakaj je dogovor o finančni perspektivi za obdobje 2007-2013 še letos za Slovenijo tako pomemben. Državi namreč grozi, da bo v nasprotnem primeru ob precejšen del sredstev, ki jih EU namenja manj razvitim regijam.



## PA SO NIKA VÖNAJŠLI V ŠTEVANOVCI

Eden pregovor tak pravi, ka »Sto ne poštüje preteklosti, je nej vrejden bodočnosti«. Porabje je málo, depa tuj živemo Slovenci, steri smo nej cejlak takši kak večina v rosagi. Druga je naša usoda, drugi je jezik pa vse tisto, ka je našo, slovensko. Zdaj, ka je velka asimilacija, vse več nas je, ki bi go radi stavili, da bi leko ostali naprej Slovenci. Sto je za koj sposoben, tisto opravlja. Pa za tau ne delajo samo Porabski Slovenci, liki drugi Slovenci tū v rosagi pa Slovenci iz Slovenije. Samo na tau moremo skrb meti, ka če je stoj dober strokovnjak, dobro nam ške, ga nej slobaudno odürjavati, ma nevoščeni biti. Bole se trbej od tistoga včiti.

Vse tau mi je napamet prišlo, gda sam v soboto, 22. oktobra, dobila znauvič pozvanje v Števanovce, ka do oni te den repo brali.

Mislim, ka vas je dosta, ki vejte, ka so v Števanovcaj do tejsa mau dosti pavarskoga dela, dosti šeg nut pokazali. Pokazali so, kak trbej kositi z rokauv, krmo vküp spravlati, naklajati na vauz, pokazali so, kak trbej kaule vküp postaviti. Žetvo so delali z rokauv, mlatili so s cepami pa s starimi mašini, krumpline so kopali, nastalo so grablali v gaušči, kukarce so brali pa gor vezali, grauzdje so brali, mošt so delali, grbanje pa gobe so brali pa so je te fajn sküjali tū, razstavo so meli iz gob, no pa zdaj so pa vküp napelali repo brat.

Najoprvin sam si tak malo zgučavala z *Marijano Fodor Holec*, štera je predsednica Drüštva za lepšo ves. Tau drüštvo je vsigdar nevzauče pri organizaciji te programov.

• *Vi ste do tejsa mau dosti pavarskoga dela nut pokazali, ka so ga inda delali. Gde ste meli telko lüdi, ka ste tau vse mogauči bili naprajti?*

»Več lejt je tomi, gda smo ustanovili v vesi Drüštvo za lepšo ves. Tak smo mislili, ka tau baudejo naši glavni programi, zvün toga, ka smo za



Števanovski »repaske« na njivi Ane Ropoš

tau tū spoj dosta naprajli, naj ves lepša baude. Rauže smo sedili, okapali, vred smo držali, vred držimo center vesi. Tau smo planirali, ka mo stare šege nut kazali, spoj pa pavarske. Vejmo, ka so pred 50-60 lejtami nazaj lüdje samo s toga živeli, ka so pripauvali. Pa tau je naš cilj zatok tū bio, da bi tau mladini pokazali.«

• *Kelko članov ma drüštvo?*

»Drüštvo 40 članov šte, leko povejmo, vsi so trno aktivni. Tau je odvisno od toga tū, kak stoj cajt ma. Geste pa edno jedro, oni so vigdar vsepovsedik tam.«

• *Name strašno veseli, ka vsakmau, gda kaj mate, je mladina tū tam. Pomagajo, gledajo. Kak ste tau leko dosegnili?*

»Od začetka mau smo je zvali pa so oni prišli. Mi tak mislimo, ka spoj za nijj delamo tau vse, vej pa morajo spoznati našo preteklost, da bi leko poštüvali svoje stariše, stare stariše, med kakšimi pogoji so oni živeli, kak je bilau inda svejta,« pravi Babi, kak ji v vesi pravijo, pa odide, ka delo ma.

»Vertinja« prireditve je bila *Ana Ropoš-Rüšič*, stera je komandirala pri küjanji. Kotli so vreli vanej, repo so küjali, »svinj a« se je tū nut

küjala, etak je pa takša fajn saga üšla, ka je tau nej zapovedati. Küjali so eške pörkölt, pa so bile vönaklajene vsefale dobrote, stera je Ana spekla. Vse takše, ka so pri nas etakšoga ipa pekli. Če se spominjate, na vsij svetcovo so zaunike pekli. Tau so genjeni reteši z repov, z makom napunjeni. Bili so tam pereci, pogače, mlade dekle so palinko ponüjele, krčmaroš je z autona odavo piti. Lüstvo se je pa zberalo, zberalo.

Vidim, ka Ana nejma cajta, depa spoj je dobre vole, kakoli ka se prej že tri dni napona na te den pripravla. Njeni daum je kreda za tau, naj si leko kaj napravijo v vesi. Ona se je od matere navčila vse. Krüj, perece, zaunike peči, küjati. Pa napravi s veseljem tū. Depa ne zboji se te tū nej, če trbej papirnate rauže rediti. V drüštvi je edna od tisti, na stera se gdakoli leko »naslonijo«.

Malo si pripovejdam z *Ilušom Terplanom* tū, vej je pa ona tū aktivna ženska v drüštvi pa vse zna, kak je bilau pred nistarnimi lejtami nazaj.

»Prva smo spoj dosta de-

lali na pavraj, pravi. Dobro vej, ka smo osem vozauv krumpičov pripauvali, pa smo tau mi pa živina vse ponücali. Repo smo davali kravam k obroki, svinjam smo go küjali, ranč tak kokaušom tū. Dosta repa smo pauvali. Ka smo nej mogli v klejt sprajti, smo na njivaj zakopali, pa te smo tak pomalek tam vöbrali. Tam je friška ostanila. Repo popravom na konci novembra trbej brati, te vözraste cejlak. Kak je včas zeblo, gda smo go brali. Depa nej je bilau hejca. Vö smo go pobrali, pa smo go ali na njivaj ali

doma obrezavali tū. Depa za djestvino smo go tū küjali.« Pa te je prišo cajt, gda se je vküp nabrana kompanija vzela pa hajde, na njivo. Starejši, mladi, vsi smo šli repo brat. Če bi nas stoj vido, bi leko nika slaboga mislo, vej je pa vsakši eden naužic držo v rokej. Njiva pa repa je Rüšič Anuša bila. Tak se pa vidi, ka je Anuš na fašenek nej fejst plesala, ka je repa nej najboba kusta zrasla. Depa tau je nej nevolja bila. Brali smo go pa pokazali mladim kak go trbej brati, obrezavati. Po tejm pa doj z njive, pa dočas smo domau prišli, je že vse küjano bilau. Te smo se pa k stauli sedli pa začnili gesti, depa muzika je tū djala. »Na bregi trnina« pa druge lejsje slovenske porabske pesmi so se čüle po tej lejpi števanovski dolaj.

**Irena Barber**

## IZPOPOLNJEVANJE ZA ZVÖJNAŠNJE DELAVCE SLOVENSKE MEDIJOV

Na Slovenskoj zvezi smo si na tau mislili, ka mo na pomauč tistim lidam, steri delajo za kakšen slovenski medij, steri šegau majo pisati članke v novine Porabje ali pripravljajo reportaže ali kakšne druge prispevke za slovenski radio ali televizijo.

Novinarstvo je ranč tak meštija kak povejmo zidar, küjar, školnik. Ge sama tū delam za honorar pri slovenski medijaj pa nücam strokovno pomauč zatau, ka bi rada delala vse baugše, naj tak lüstvo kak radio ali novine vse bola baujo zadovolni z menov. Tak mislim, ka je s tejm vsakši tak, steri vzeme pero ali magnetofon v rokau. So pa med nami takšni tū, steri že več deset lejt pišejo, znajo dosta vse, znajo kak se dela z lidami za medije. Oni nam svoje znanje ranč tak leko prejk dajo. Vej pa novinarstvo tū ma svoje predpise, stera nam leko tapovejo, navčijo najbolje tisti, steri v tejm delajo že dugi lejt.

Zatau smo zaposlili vönavčene novinare iz Slovenije tū, steri nam svoje izkušnje (tapasztalat), svojo znanje z veseljom prejk dajo. Tečaj bau po četrtkaj zadvečerek med 16.15 pa 17.45 vöro, mejsečno dvakart v Slovenskom daumi v Monoštri. Oprvim se srečamo z novinari **17. novembra** v 16.15 vöri v Lipi, zvöjn toga letos ške dvakart.

Prosimo lepau, če bi stoj eške več rad vedo o novinarskom deli ali bi ške zdaj rad začno delati za medije, naj se zglati pri nas na Zvezi na telefoni: 380-208. Hvala lejpa!

**Klara Fodor sekretarka**

OTROŠKI

Miki Roš

## IZ MOJOGA DNEVNIKA

Ime mi je Janina. Kelko sam stara, vam ne ovadim, ka se takšo deklin ne spitavle. Leko pa vam povejm, ka eške ojdim v šoulo. Dnevnik sam začala pisati zato, naj ne pozabim, ka se mi je zgodilo v dnevaj mojoga življenja. Na, vej človek ne mora samo tak tapozabiti, ka se njemi je zgodilo. Dapa nigdar se ne vej. Dnevi mojoga življenja so se začali pisati, pa je zato tou moj dnevnik, ka se v njem piše od moji dnevaj.

## TAKŠI DEN, ZAVOLO STEROGA JE LEPOU ŽIVETI

Dragi moj dnevnik. Dopūsti mi, ka te več ne zovem samo kak nikšen vcejlak prousti dnevnik. Dopūsti mi, ka te začnem zvati Dnevnik, kak če bi biu človek. Vej pa si moj najboukši pajdaš. Vej pa tebi leko vse vōovadim. Vej pa se z meuv nigdar ne koriš. Vej pa si tak brodim, ka me maš rad.

Te pa zdaj vcejlak na nouvo začam tou pisanje od včerajšnjoga dneva.

Dragi moj Dnevnik. Gnes je za meuv nebesko lejpa nedela. K nam domou je prišla tetica Marjeta. Ge se je več ranč ne spoumnim, ka sam jo že indasvejta vidla. Eške sam bila trno mala, gda je slejdnjo pout bila pri nas. Dapa moja vekša sestra Zana jo je prepoznala že na pragi. Ovak pa sta našiva mama pa ata od tetice Marjete doma dosta gučala. Sestra od mamine babe živé na drugom kraji Evrope. Vej sam že ta pozabila, gde je tou, dapa nin daleč. Ta daleč je odišla že trno mlada. Domou je odla samo za vekše svetke pa je prišla domou tō ranč te, gda se je narodila moja mama. Tak je mejla tou srečo, ka je leko bila mamina krstna botra. Tak je Marjeta gnesden naša tetica pa botrina.

Če bi ti vido, ka vse je nam mlajšom prinesla! Vsikši je doubou kakši dar, eške mama pa ata. Brat Andi je doubou velki rdeči auto, ka ga leko pelaš od daleč, samo patrij trbej dati nut v njega. Zana je dobila najbol moderni kaput.

Vōvidi kak iz Holivuda. Ge sam dobila eden pak za šoulo, v drugom pa fotoapararat. Trno sam vesela bila! Vsi smo bili trno veseli za vsikši dar. Mama tō, ka je dobila mašin za testou delati. Zdaj jo več nedo bolele roke, gda de nam mejsila testou za pogače. Najbole pa smo se smedjali zavolo našoga ate. Doubo je nouvi mašin za briti. Kcuj k tomi pa so bile djane tablete, ka de leko tanjou cigaretline.

- *Tou pa zatoga volo, ka ne boš več kadiu pa ka dugo z nami zdrav ostaneš*, - njemi je skouzo smej istine gučala tetica Marjeta. - *Tū pa maš eške knjigo, kak cigaretline ta ličiš. Vej piše v švedskoj rejči. Tak boš emo tri aske. Ta njaš cigaretline, prišparaš pejneze pa eške se navčiš po švedski gučati.*

Vsi smo se smedjali eške tadale vse do obeda. Vküper sta ga sküjale naša tetica pa naša mama, botra pa njena krščenka. Ata se je cejli čas šalo, ka gvüšno dobimo na sto trno zdravo gesti. V njem nede nika masnoga, nika rdečoga mesa, leko sploj mesa nede, župa de po njegovom samo vōzavrejta neosolena voda, pogače pa do vcejlak brezi cukra pa mele. Ja, trno dobro pa lepou smo se šalili. Na, prišo je čas za obed. Kakša dobra zrejzancova župa. Žuta je bila kak sunce. Boukše, ka od drugoga gesti ja ranč ne gučim. Znouva mi dejo sline.

- *Tou je bilou za krala, nej pa za prouste lidi, kak smo mi*, - se je boužo naš ata po napinjenom črvej. Po tistom

je obej küjarce küšno na čelo. Doj se je lego pred tevenom pa že brž zaspo. Tak smo leko mi mlajši gledali na teveni, ka smo mi škeli. Mama pa tetica sta se eške malo pogučavale, po tistom je šla tetica Marjeta spat, vej je pa potüvala cejlo nouč pa pou dneva. Večer smo skur meli veselico, tak veselo so si stariške pa tetica pogučavali od stari časov, od žlate, pa od indašnjoga žitka. Že je skur deset vōra bila, ka so nam zapovedali, naj demo spat. Vej smo rejsan šli spat, brat, sestra pa ge tō. Dapa nejsmo eške zaspali. Potülili smo se pri dveraj. Tam smo poslūšali, ka so se starejši pogučavali tadale. Vsefele nouvoga smo zvedeli. Kak je ata dvoro našoj mami, una pa je najprva sploj nej škela čüti zanga. Zvedli smo, zakoj je šla tetica Marjeta na Švedsko, ka je bilou velko srmaštvo pri rami. Tou pa si je nej niške od nas brodo, ka je škela naša mama biti pilot fligara. Dapa v tisti njeni mladi lejtaj so ženskam nej dopistili, ka bi bile pilotke. Vejn bi eške kaj drugoga tō zvedli, dapa vsi trge smo zaspali z vüjami na dveraj. Zazrankoma nas je prebidila tetica, ka je škela videti, kak se vejmo flajnsno pa bistro oblačiti. Nebesko lejpi den je biu včera. V tebe, dragi moj Dnevnik, pa pišem kuman gnes. Vej pa vejš zakoga volo. Eške me redno boli šinjek od spanja z vüjo na dveraj. Dapa tou je nej nikšna nevola. Tetica Marjeta je eške itak pri nas pa de tak veselo pa lepou eške tadale.

## Gledališka predstava Radio and Juliet v Mariboru

KOTIČEK

12. oktobra zjutraj ob osmih je naša skupina prestopila mejo na Gornjem Seniku. Bilo nas je 13 dijakov iz monoštrske gimnazije. Naš cilj je bil Maribor. V SNG Maribor bi si ogledali opero-balet Radio an Juliet. Izlet sta finansirala Državna slovenska samouprava in Zveza Slovencev na Madžarskem.

Okrog desete ure smo se pripeljali do cilja. Kupili smo vstopnice za predstavo in si poiskali mesto v dvorani. Prostor velike dvorane je bil napolnjen. Na predstavo so prišli mariborski srednješolci. Predstava se je začela ob enajstih. Glavna igralka je bila mlada balerina, ki je nastopala v vlogi Juliet. Ta predstava je bila glasbena in ples je bil njen najpomembnejši element. Šest moških in ena ženska so zelo lepo plesali. Plesalci so na nas naredili zelo pozitiven vtis. Predstava je trajala eno uro in na koncu je glavna junakinja umrla. Meni je bila ta predstava zelo všeč. Potem smo šli v restavracijo na kosilo. Po kosilu smo si ogledali Maribor. Mesto je zelo lepo in zanimivo. Ogledali smo si stolnico, povzpeli smo se na zvonik, kjer imajo prostor za ogled, od koder se vidi celo mesto. Potem smo se vsedli v kombi in smo se odpeljali proti domu. V Murski Soboti smo se za kratek čas ustavili. Obiskali smo Interspar in smo si kupili nekaj drobnarij. Na Verici smo prestopili mejo. Zvečer ob pol šestih smo se pripeljali domov.

V kombiju smo se mnogo pogovarjali. Spremljala sta nas učiteljica Irena Fasching in učitelj Zoltan Majcan. Ta enodnevnizlet je bil zelo zanimiv. Dobro sem se počutil.

Gabor Holec

Na gimnaziji smo imeli možnost, da smo se 12. oktobra peljali v Maribor na gledališko predstavo Eduarda Cluga Radio and Juliet. Šli so samo višji razredi, spremljala sta nas profesorica Irena Fasching in profesor Zoltan Majcan. Skoraj smo zamudili začetek predstave, ker smo imeli zastoj v Mariboru, morali smo čakati pol ure. Ko smo prispeli v gledališče, smo videli veliko slovenskih dijakov iz srednjih šol. Malo so nas presenetili, ker so med predstavo bili zelo glasni, kričali so pa ploskali, tudi takrat, ko ni bilo treba. Videlo se je, da je bilo v predstavo vloženo veliko dela, plesali so zelo mojstrsko, ampak zame je bila predstava malo abstraktna. Zgodba verjetno prikazuje odnos med žensko in moškim v sodobnem času in želi sporočiti, da živimo v problematičnem svetu in ni treba zatiskati oči pred resnico.

Tamara Škaper

Oktobra smo bili na gledališki predstavi v Mariboru. Nismo mislili, da nas čaka dan, poln vtisov. Odpotovali smo ob 8. uri zjutraj. Bilo nas je 15, pot je trajala skoraj tri ure, ker smo imeli zastoj. Potem smo prispeli v Maribor in šli v gledališče, v biser mesta, ker je zgradba zelo lepa z veliko dvorano. Ogledali smo si moderni balet Radio and Juliet. Predstava nam je bila zelo všeč. Nato smo imeli kosilo. Popoldan smo preživeli na Slomškovem trgu, kjer se z zvonika stolnice odpira čudovit razgled na mesto. Zelo dobro smo se počutili.

Po poti nazaj smo lahko nakupovali v soboškem Intersparu. Domov smo prispeli ob pol šestih.

Kadoša Szabó, Anamaria Bedič,  
Gimnazija Monošter

KAUT



## Izlet v Slovenijo

Državna manjšinska samouprava se je tak odlučila, ka de svoje člane na izlet pelala v Slovenijo. Na eden den se sploj daleč ne more pelati,

štartali z autobusom od hotela Lipa. Pri Smodiši smo se malo stavili pa smo poglednili njegvo razstavo iz stari sort djabok. Starejši so



Člani Državne slovenske samouprave so si ogledali tudi hidroelektravno na Dravi

zato ka te bi se samo vozili. Etak smo te v tejm ostali, ka mo se do Maribora pelali. Tam mo se z vzpenjačov gorpelali na Pohorje, nazaj si pa poglednemo Sv. Trojico, kama so gnauksvejta iz Porabje odli na prauško. Zazranka v šestoj vöri smo

eške poznali te starejše sorte, dapa mi, mladi samo dvej-tri. Od tec smo se zravan v Maribor pelali, dapa tau nej bilau tak naleki, zato ka so v več mejstaj paut popravljali. Kauli desete vöre smo stanili pod Pohorjem pa smo si na tejm zmišlaval, kak visiko

de vzpenjača üšla. Najbola so pa tisti trge spitavali, šteri so se bojali od višine. Na konci zato niške nej austo spodi, tak ka vsi smo gor šli na Pohorje. Tak mislim, ka nikoma nej bilau žau, zato ka je sploj lejpo vrejmen bilau pa se je lopau vidla cejla pokrajina. Gda smo dolaprišli s Pohorja, te smo se zravan v Sv. Trojico pelali, gde smo poglednili cerkev s trejmi törmi. Tak mislim, vsakšoma zanimivo bilau, zato ka tašo smo ešče nej vidli. Ves, Sv. Trojica, je ime tö od cerkve dobila. Po obedi smo v edno klejt šli, ka je gostilna mejla, pa smo vino koštavali. Vsakše fele smo probali, od süjoga cejlak do sploj sladkoga. Edni so se razmili k tauma, mi drugi smo pa samo pili. Tašo predavanje smo dobili od vin, ka smo tak domau prišli kak profesorge. Tak mislim, nikomi nej bilau žau, što je tam biu. Zanimivi program smo meli pa vrej-

## STO SE ŠKE VČITI SLOVENSKI GEZIK?

Slovenska zveza za več vönjani lejt pá vküper spravla, organizira lidi, steri bi radi znali malo ali pa eške bola gončati slovenski knjižni gezik. Tečaj (tanfolyam) de držo trideset

trno slabo gončijo, mo meli začetni (kezdő) tečaj, steri pa gončijo porabsko slovensko rejč, so se knjižni gezik včili v osnovni šauli, oni do pa meli napredovalni (hala-

Zveze tü, leko se pa zglati stokoli, sto ma volo zatau. Slovenska zveza poskrbi za dvej lerece pa vküper z lerecama za knjige, gradivo za včenjé.

Začetni (kezdő) tečaj de vodila Andreja Kovač, stera je diplomirana iz slovenskoga gezika, napredovalni (haladó) tečaj pa Elena Savelieva,

profesorica, lereca slovenskoga gezika na gimnaziji v Monoštri. Stroške tečajov pokrije Slovenska zveza, etak de za vsakšoga šenki. Prosimo, koga briga, naj se zglati do 14. novembra po telefoni Zveze 380-208.

**Klara Fodor**  
sekretarka

**ZAČETNA IN NADALJEVALNA  
TEČAJA SLOVENŠČINE!  
PRIJAVE PO TELEFONU  
380-208  
DO 14. NOVEMBRA.**

vanuara 2006. Za den se leko vküper poglijemo, depa najbola v upoštev pride torek zadvečerek med 16.15 pa 17.45 vöro. Etak iz vse krajov Porabja se dá nota pridti z rednim avtobusom pa nazaj domau tü. Tečaje začnemo té, če se najmenja pet lidi zglati za enoga. Za tiste, steri sploj ne vejo našo domanjo rejč ali go pa

dó) tečaj. Na Slovenskoj zvezi bi s tejsma tečajama radi pomagali najbola tistim, steri so prisildjeni nöjcati knjižno slovensko rejč v svoji slöjžbi kak receptorke, kölnarge, novinarji, bautoške, cariniki, graničari ali sto se tadale ške včiti. Prav leko pride povejmo članom amaterskih kulturnih skupin pa predsedstvi

## SPOMIN NA NAŠE POKOJNIKE

Ko oblečejo drevesa se v jesenske barve,  
ko se veter hladen s kodri poigrava,  
ko sonce na zemljo pošilja zadnje tople žarke,  
podaja se na zimski sen opešana narava.

Odidem tudi jaz v vas domačo,  
kjer preživela sem najlepših šestnajst let,  
kjer dedek moj, držeč me za roko,  
me spremljal prvi dan je v šolo.

Neznosna bolečina mi srce razjeda,  
gorko muči me breme življenja,  
hrepeneča po nekdanji ljubezni,  
spomin oživljam nate v fantaziji.

Zalivam z grenkimi solzami prehojeno pot,  
obraz, davno obledele v spominu,  
dogodke, ki se s filmsko naglico vrstijo,  
sledove naših skupnih nepozabnih let.

Oh, kako strašno človeka ta izguba muči,  
kako težko srce to bol prenaša,  
kako trdno zasidran je nemir v duši,  
kako strastno po tebi hrepenim.

Tudi jaz poslavljam se počasi od življenja,  
ki potaplja se polagoma v jesensko meglo,  
a preden se odpravim na to daljnjo pot,  
se posloviti hočem od lepot stvarjenja.

Molitev naša vam namenjena je danes,  
vam, ki tvorili nekdanj ste našega življenja del,  
in venček belih rož na grobu vašem,  
naj zaznamuje večno naše spoštovanje.

Suzana Guoth

## Porabje

**ČASOPIS  
SLOVENCEV NA  
MADŽARSKEM**

Izhaja vsak četrtek

Glavna in odgovorna urednica  
**Marijana Sukič**

Naslov uredništva:  
H-9970 Monošter,  
Gárdonyi G. ul. 1.  
p.p. 77,  
tel.: 94/380-767  
e-mail:

porabje@mail.datanet.hu  
ISSN 1218-7062

Tisk:  
EUROTRADE  
PRINT d.o.o.  
Lendavska 1  
9000 Murska Sobota  
Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo Urada RS za Slovence v zamejstvu in po svetu ter Javnega sklada za narodne in etnične manjšine na Madžarskem.

Prostovoljno gasilsko društvo v Sakalovcih se zahvaljuje vsem davkoplačevalcem, ki so 1 odstotek svojega davka v letu 2004 namenili delovanju društva. Skupni znesek je znašal 18.334 forintov, in smo ga uporabili za redno delovanje društva.

\* \* \*

Szakonyfalu Községi Önkéntes Tűzoltó Egysülete köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik adójuk 1 %-át felajánlották. A 2004-ben befolyt 18.334 forintot működési kiadásaink fedezésére fordítottuk.